

Bonifacy Zielonka

Otłoczyn, pow. Aleksandrów

Informator Archeologiczny : badania 1, 138-139

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

O Ł T A R Z E - G O Ł A C Z E, patrz brąz
pow. Ostrów Mazowiecka

O T A L Ą Ż K A, pow. Grójec patrz okres wpływów rzymskich

O T Ł O C Z Y N, pow. Aleksandrów Konserwator Zabytków Archeo-
logicznych w Bydgoszczy

Badania prowadził dr Bonifacy Zielonka, finansował WKZ w
Bydgoszczy i Zakład Antropologii UMK w Toruniu.

Na lewej krawędzi rozległej doliny Wisły, między Ciechocinkiem a Toruniem leży wieś Otłoczyn, gdzie na wąskim pasie o długości 400m stwierdzono istnienie osadnictwa z okresu późnolateńskiego i rzymskiego oraz dwa cmentarzyska z obu okresów z grobami ciałopalnymi i szkieletowymi, z typowym dla tych okresów wyposażeniem grobowym w postaci ceramiki rodzimej i importowanej, ozdób i broni oraz monety Heliogabala / 218-222/. Na jednym z tych cmentarzyk istnieje obecnie cmentarz współczesny.

Kontynuując prace wykopaliskowe na cmentarzysku późnolateńskim odkryto na wydnie piaszczystej częściowo zniszczone cmentarzysko z przełomu XII-XIII w. z 40 grobami szkieletowymi. Wyposażenie grobów nie różni się od wielu znanych cmentarzyk kujawskich. Zmarli leżeli głowami ku zachodowi na głębokości od 30 do 70 cm od obecnej powierzchni. W skład wyposażenia grobowego wchodzą kabłączki skroniowe średnich i dużych rozmiarów, pełne i puste, pierścionki, noże, krzesiwa ramowe, oraz paciorki szklane, tudzież z białawej masy. Na czaszce jednego z grobów kobiecych znajdowało się kawałek skórzanej opaski

z przypiętymi ciasno obok siebie pięciu kabłączkami, oraz spory pukiel kasztanowatych włosów warkocza.

Inwentarz grobowy z opisanego cmentarzyska przekazano Muzeum w Toruniu, a materiał kostny Zakładowi Antropologii w Toruniu.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt istnienia na Kujawach cmentarzysk wczesnośredniowiecznych na stanowiskach obejmujących wcześniejsze cmentarzyska i sięgające aż do neolitu włącznie. Tę ciągłość osadniczą stwierdzono na wielu stanowiskach kujawskich, np. Lachmirowice nad Gopłem, Bosdanowo i Adolfin nad Bachorzą, Dobre, Sędzin, Siniarzewo, Kobielice oraz Inowrocław. O ciągłości tej świadczą także wyniki badań kranjologicznych oraz zjawiska natury wierzeniowej i rytuału pogrzebowego.

P A J E W O - S Z K E L I C E,
pow. Ciechanów

Zespół Badań nad Polskim
Średniowieczem UW i PW

Badania prowadziła mgr Barbara Chomentowska, finansował WKZ w Warszawie.

Badania o charakterze ratowniczym objęły teren zniszczony, stanowiący część nieużytku na obszarze około 4 arów. Odsłonięto 17 grobów ciałopalnych oraz 7 jam o nieokreślonym charakterze.

Ogółem na 17 grobów było 13 grobów jamowych i 4 popielnicowe, w tym jeden bez szczątków stosu. W 11 grobach znaleziono przedmioty metalowe. W tym 6 fibul żelaznych, 3 fibule brązowe, 1 klucz brązowy, 1 klucz żelazny, 4 klamry do pasa, 1 grot oszczepu, oprócz tego 4 przęśliki, 1 ciężarek tkacki, 2 paciorki gliniane. Z warstwy ornej pochodzą nożyk sierpikowaty, tuleja żelazna, klamra żelazna.

Na podstawie tegorocznych zabytków metalowych można wstępnie